

Styrets beretning til FORUTs årsmøte 29. april 2021

Innledning

FORUT er en norsk bistandsorganisasjon som eies av de ruspolitiske organisasjonene IOGT, Juvente og Juba. FORUT har utviklingssamarbeid med 16 partnerorganisasjoner i Sri Lanka, India, Nepal, Sierra Leone, Malawi og Zambia. Organisasjonens hovedkontor ligger på Gjøvik, men med et avdelingskontor i Oslo med tre ansatte, samt en ansatt med kontor i Tromsø.

FORUT innledet 2020 med to studieturer, en produksjonstur, en intern OCAP-prosess (Organisational Capacity Assessment Process) for virksomheten i Norge, et fagseminar med eierorganisasjoner og styret og, – sammen med våre partnere – store delegasjoner og medvirkning til Commission on Narcotic Drugs i Wien og Global Alcohol Policy Conference og årlig partnernemøte i Dublin.

Vi kom nesten i mål før landet stengte ned. Kun vårt planlagte årlige partnernemøte måtte hastig kuttes kraftig og alle som var i Dublin reiste hjem 12. mars. Fra 15. mars satt hele organisasjonen på hjemmekontor, alle våre kollegaer fra Asia og Afrika kom seg trygt hjem til sine land og virksomheten kunne fortsette med de nye og svært brutale rammebetingelsene for verdens fattige.

At FORUT og våre partnere er lærende organisasjoner ble tydelig for oss alle. Vi var operative med ny digital hverdag fra første dag, med årsoppgjør, rapportering til Norad og hyppig kontakt med våre partnere som på sin side gjorde en imponerende innsats innenfor rammene av strenge restriksjoner, *lockdown*, økende matmangel, vold og dramatiske smitteutbrudd som også rammet deres egne ansatte.

Vi fikk oppleve et betydelig inntektstap da skoler og barnehager stengte på våren, i tillegg til avlyste arrangementer og et vanskelig vervemarked. Arbeidet med økonomi og prognoser for 2020 og 2021 ble derfor viktig for FORUTs ledelse, og førte til en intern omorganisering av ressurser i kampanjeavdelingen. Alle ansatte har imidlertid hatt jobb hele året, og ingen har vært permittert.

De digitale ferdighetene blant ansatte i FORUT og partnerorganisasjonene er svært gode og saksbehandling og kommunikasjon har foregått like sømløst på Teams som i fysiske møter. Oppgavemengden i alle deler av organisasjonen har vært stor og krevende og de ansatte har utvist en imponerende fleksibilitet og sterk gjennomføringskraft som det er all grunn til å være svært stolt av.

Rammeavtalen med Norad

I 2020 er FORUT inne andre året av sin femårige rammeavtale med Norad. Som tidligere gjennomføres alle FORUTs prosjekter i samarbeidslandene av de lokale/nasjonale partnerorganisasjonene og i tråd med planer og budsjetter. Partnerne følges opp fra hovedkontoret i Norge. For inneværende periode har vi også fått en ny partner i Sierra Leone, Pikin-to-Pikin.

All bistand handler grunnleggende sett om å oppnå forandringer som gir bedring i fattige og marginaliserte menneskers livssituasjon og livsutsikter. Rammeavtalen inneholder et omfattende sett av plandokumenter og instrumenter for hvordan resultatene av vårt arbeid skal oppnås, synliggjøres og konkretiseres. I forbindelse med den nye samarbeidsavtalen med Norad for 2019-2023 ble det utarbeidet strukturerte forandringsteorier («Theories of Change») for våre program og prosjekter. Forvaltningen av prosjektene er lagt inn i seks landprogrammer og et globalt program. Det er fem temaområder rammeavtalen; rus som utviklingshinder, barnerettigheter, kvinner og likestilling, levekår og godt styresett. I tillegg til dette har arbeidet med å prioritere psykisk helse i bistandsarbeidet fått viktige gjennomslag i 2020. Dette betyr at ved inngangen til 2021 er seks temaområder innlemmet i vårt arbeid.

FORUT og våre partnerorganisasjoner gir et vesentlig bidrag til bærekraftsmålene, herunder særlig mål nr. 1 (utrydde fattigdom), nr. 3 (god helse), nr. 4 (god utdanning), nr. 5 (likestilling mellom kjønnene), nr. 8 (anstendig arbeid og økonomisk vekst), nr. 10 (mindre ulikhet) og nr. 17 (samarbeid for å nå målene). I tillegg bidrar mange av våre partnerorganisasjoner på ytterligere flere av bærekraftsmålene.

Viktige hendelser i 2020

Global Alcohol Policy Conference (GAPC) 2020 ble arrangert i Dublin, Irland 9.-11. mars, bare dager før Europa stengte ned på grunn av covid-19. 340 personer fra forskning, myndigheter og sivilsamfunn fra 47 land deltok. Programmet holdt høy faglig kvalitet og FORUT, gjennom sekretariatsfunksjonen i GAPA, spilte en sentral rolle i forberedelsene og gjennomføringen av konferansen. Det var også en stor FORUT-delegasjon (30 personer) på konferansen og flere av deltakerne fra FORUT-nettverket holdt innlegg i plenum og i parallellsesjonene.

Drug Policy Futures (DPF) var svært deltakende under FN-møtene i Wien i mars, både i Commission on Narcotic Drugs (CND) og i Vienna NGO Committee (VNOC). DPF var godt synlig i Wien med egenprodusert utstilling til CND-møtet. FORUT og DPF var også vertskap for en temalunsj for representanter fra medlemslandene. Det ble samtidig avholdt et halvårlig møte for alle i DPF-nettverket, der et viktig tema var samordning av DPF-innsatsen.

Den globale alkoholpolitikkarenaen har i 2020 vært preget av at WHO's styremøte i februar vedtok å starte arbeidet med å lage en handlingsplan til Den globale alkoholstrategien (fra 2010). Handlingsplanen skal gjelde fram til 2030. GAPA utarbeidet et posisjonsnotat for å mobilisere sivilsamfunnet til å delta i prosessen. Som følge av at WHO utlyste en høring leverte FORUT sammen med våre partnere en felles høringsuttalelse. Til sammen åtte

høringssvar ble levert fra det nære FORUT-nettverket, mens anslagsvis 40 høringssvar kan knyttes til det videre GAPA-nettverket.

Nepals første barnepsykiatriske klinikk ved Kanti barnesykehus ble, til tross for forsinkelser på grunn av covid-19, ferdigstilt i 2020. Det ble innviet av helseministeren i Nepal 6.januar 2021, og innflytting fant sted første kvartal i 2021.

Arbeidet med psykisk helse i utviklingssamarbeidet er styrket og FORUT har hatt en lederrolle i å påvirke bistandspolitiske prioriteringer. Dette har blant annet ført til at Norge og Verdens helseorganisasjon har blitt enige om at Nepal skal bli neste land i en stor satsing på oppbygging av nasjonale systemer og tilbud for psykisk helse. Her er FORUT og CWIN de ledende aktørene på psykisk helse for barn og ungdom

Gjenoppbyggingen av de siste 10 (av 22) jordskjelvsikrede skolene i Dolakha i samarbeid med CWIN og RDTA er fullført. Skolene overlevert lokale myndigheter 7. desember i tråd med avtalen og på tross av covid-19. Ambassaden i Katmandu har i etterkant gjennomført en evaluering som konkluderer med at vi levert med god kvalitet.

Covid-19-pandemien hadde en dramatisk utvikling i Asia i første halvår, mens våre partnere i de afrikanske landene først opplevde store smittetall på slutten av 2020. I alle våre partnerland har imidlertid nedstenging ført til akutt matmangel, en økning i vold og overgrep og verdens fattige er satt tiår tilbake, De ansatte i våre partnerorganisasjoner har gjort en imponerende innsats, ofte med risiko for eget liv og helse, for å nå ut til sine lokalsamfunn med mat, hygieneartikler og hjelp til kriser. Krisetelefonene for barn i India og Nepal har opplevd en dramatisk økning.

Innsamlingsmarkedet i 2020 ble sterkt preget av pandemien, men det ble gjort en imponerende innsats av barn, ungdom og voksne for å gjennomføre smittefrie og digitale aksjoner for FORUT og resultatet ble langt bedre enn fryktet. FORUT mistet få faste givere og mange mobiliserte med bidrag til innsamlingsaksjoner og bursdager i sosiale medier.

Kampanjen Oljefondets alkoholproblem, i samarbeid med våre eierorganisasjoner og Blå Kors fikk fornyet relevans da Etikuttvalget lanserte sin rapport '*NOU 2020: 7. Verdier og ansvar*' i juni 2020. Kampanjen fikk flere oppslag i media med kritikk av Etikuttvalget for deres manglende etiske vurdering av investeringer i alkoholselskaper. Vi deltok også i høring i Finanskomiteen for den årlige fondsmeldingen til Stortinget i oktober og spilte inn til programprosesser i de politiske partiene med høringer og notater. Kampanjen nådde langt over målsetningen på spredning av vårt budskap i sosiale medier.

Årsregnskapet for 2020

Regnskapet for 2020 viser et aktivitetsresultat på kr 1 638 332. I et aktivitetsregnskap føres alle inntekter og utgifter det året de mottas/brukes. Et positivt aktivitetsregnskap betyr at vi har hatt større tilskudd i 2020 enn vi har vært i stand til å bruke til formålet.

I 2020 hadde vi et driftsoverskudd på kr 4 015 925. Overskuddet skyldes i hovedsak at Norad fritok rammeavtaleorganisasjoner for egenandel i prosjektvirksomheten. FORUT hadde ubrukte Norad-midler fra 2019 og disse midlene kunne brukes til å dekke bortfallet av egenandelsmidler. Våre partnere kunne derfor opprettholde sine budsjetter og aktivitet. Partnere har imidlertid også vært rammet av pandemien og noen organisasjoner har hatt utfordringer med å bruke opp budsjettene sine.

Pandemien har også ført til begrensninger på aktiviteten i Norge, vi har brukt mindre penger enn budsjettet på administrasjon. Det har vært en nedgang i kampanjeinntektene, men det er kompensert med mindre utgifter til gjennomføringen av kampanjene.

FORUT har en sunn økonomi. Regnskapet er utarbeidet med forutsetning om fortsatt drift, og styret finner at forutsetningen er til stede.

Deloitte Gjøvik er FORUTs revisor.

Organisasjonens utvikling

FORUTs virksomhet har vært stabil de siste årene, med et budsjett på mellom 50 og 60 millioner kroner. Organisasjonen hadde 17,26 årsverk ved årsskiftet. FORUTs største finansieringskilde er norske myndigheter gjennom Norad og Utenriksdepartementet. FORUT har en ny femårig rammeavtale med Norad fra 2019 på 30,8 millioner kroner per år og Norad-støtte på kr 850 000 for 2018 -2020 til et informasjonsprosjekt i Norge om alkohol som utviklingshinder. Prosjektet problematiserer dilemmaet og motsigelsen som ligger i Norges ambisjon om samstemt politikk for utvikling og oljefondets investering i internasjonal alkoholindustri. FORUT mottok også kr 5 000 000 fra Norad i covid-19-tiltak i Nepal på slutten av året.

Det ble avholdt åtte styremøter i 2020, hvorav seks av møtene var digitale som følge av pandemien. 59 saker ble behandlet. I januar ble det avholdt et felles styreseminar for FORUT og eierorganisasjonene, der tema var organisasjonenes arbeid med psykisk helse og internasjonale nettverk, med besøk fra Movendi International sin leder.

FORUT gjennomfører innsamlingskampanjer for å sørge for egeninnsamlede midler til virksomheten ute og informasjonstiltak hjemme. Innsamlingsmarkedet er tøft og stiller store krav til kreativitet og kvalitet, og covid-19 ga oss store utfordringer med et betydelig inntektstap da barnehager og skoler stengte i mars, totale innsamlede inntekter gikk ned fra 18 millioner i 2019 til vel 15 millioner i 2020.

FORUTs strategi fram mot 2030 ble vedtatt av styret i 2017. I lys av ny rammeavtale, en politisk vilje til å satse på psykisk helse og ikke-smittsomme sykdommer, samt et stramt innsamlingsmarked, er det behov for en revisjon av strategien og av FORUTs policydokument. Dette arbeidet startet i 2020 og fortsetter i 2021.

Arbeidsmiljø og kjønnsfordeling

FORUT har tariffavtale og egen seniorpolitikk. FORUT har et godt arbeidsmiljø, og de ansatte uttrykker stor tilfredshet med arbeidet, miljøet og oppgavene. Medarbeidere opplever til tider en hektisk hverdag med stort arbeidspress som følge av et krevende innsamlingsmarked og økte faglige og forvaltningsmessige krav fra Norad og andre donorer. FORUTs administrasjon besto ved inngangen til 2021 av 11 kvinner og fem menn. I tillegg kommer en medarbeider ansatt på timesbasis og en innleid prosjektleder (begge menn). Sykefraværet var i 2020 på 7,23 %.

FORUTs styre besto i 2020 av fem faste representanter (en kvinne og fire menn), tre representanter fra eierorganisasjonene (to kvinner og en mann), en representant fra de ansatte (kvinne) og to møtende vararepresentanter (en kvinne og en mann), i alt elleve personer. Av disse var altså fem kvinner og seks menn.

Risiko og sårbarhet

FORUT vil være sårbar for endrede holdninger i innsamlingsmarkedet og endringer i politiske rammevilkår. Pandemien har med all tydelighet vist at også rammebetingelsene for innsamling kan endres dramatisk, som følge av stengte skoler og barnehager og restriksjoner på reiser og møteplasser. Følgende farer anses å være aktuelle:

- Svikt i oppslutningen om Barneaksjonen eller sviktende innbetalinger fra deltakerne. I 2020 har både antall påmeldinger og gjennomsnittlig innbetaling blitt redusert som følge av pandemien. Det er i tillegg en svakt nedadgående trend over år som også skaper bekymring
- Svikt i andre egeninnsamlede inntekter, som reduksjon i veksten av antall nye faddere. Dette vil redusere nivået på FORUTs frie midler. De siste årene har inntektene fra FORUT-faddere økt som følge av vellykkede vervekampanjer, men stagnerte i 2019 og har for 2020 også stått helt stille. Det er imidlertid gledelig at samlet innbetalt beløp fra faste givere har hatt en svak økning.
- Endringer i politiske rammevilkår, med vesentlig kutt i budsjettene til bistand eller nord/sør-informasjon, omlegging av norsk bistand eller økt krav til egenandel.
- Stadig større krav til økonomisk bærekraft hos partnerorganisasjonene vil kunne true deres eksistens fordi det er vanskelig for disse organisasjonene å skaffe større donorer til prosjektene. Dersom FORUT må redusere budsjettene, kan resultatet bli redusert aktivitet som vil svekke de langsiktige virkningene av arbeidet.
- Politiske endringer og utvikling i retning autoritære regimer i våre samarbeidsland vil kunne true våre partnerorganisasjoners mulighet til å engasjere seg i rettighetsarbeid og internasjonalt samarbeid, noe som igjen vil kunne true deres eksistensgrunnlag

Miljøutfordringer

FORUTs virksomhet forurenser i utgangspunktet ikke det ytre miljøet. Det er imidlertid i et normalår behov for en del flyreiser for å følge opp prosjektvirksomheten, noe som medfører klimagassutslipp. Hvert partnerland får normalt mellom ett og fire besøk i året. Det foretas ikke unødvendige reiser, og mesteparten av oppfølgingen skjer gjennom epost, digitale konferanser og telefon. I 2020 har det ikke være foretatt reiser etter mars. FORUT betaler klimakvoter på alle flyreiser gjennom www.myclimate.org.

Gjøvik, 15. april 2021

Kari Hagen
styreleder

Ida Oleanna Hagen
generalsekretær

Sten Magne Berglund
styrets nestleder

Nils Johan S. Garnes

Geir Riise

Stig Erik Sørheim

Øyvind Kind Robertsen

Solgun Styve

Elisabeth Løvstad

Ørnulf Thorbjørnsen

Christina Babington

Cecilie Kristiansen

Dokumentet er signert elektronisk

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Riise\Geir

Styremedlem

På vegne av: FORUT, Solidaritetsaksjon for utvikling

Serienummer: 9578-5999-4-1143237

IP: 77.40.xxx.xxx

2021-04-20 12:03:45Z

Elisabeth Bratås

Styremedlem

På vegne av: FORUT, Solidaritetsaksjon for utvikling

Serienummer: 9578-5995-4-601633

IP: 82.147.xxx.xxx

2021-04-20 14:48:15Z

Sten Magne Berglund

Nestleder

På vegne av: FORUT, Solidaritetsaksjon for utvikling

Serienummer: 9578-5994-4-468111

IP: 84.234.xxx.xxx

2021-04-20 17:37:19Z

Nils Johan Svalastog Garnes

Styremedlem

På vegne av: FORUT, Solidaritetsaksjon for utvikling

Serienummer: 9578-5993-4-3909469

IP: 92.220.xxx.xxx

2021-04-21 06:24:32Z

Ida Oleanna Hagen

Generalsekretær

På vegne av: FORUT, Solidaritetsaksjon for utvikling

Serienummer: ida@forut.no

IP: 82.147.xxx.xxx

2021-04-21 09:31:38Z

Kari Hagen

Styrets leder

På vegne av: FORUT, Solidaritetsaksjon for utvikling

Serienummer: karihagen57@gmail.com

IP: 109.189.xxx.xxx

2021-04-21 15:02:05Z

Stig Erik Sørheim

Styremedlem

På vegne av: FORUT, Solidaritetsaksjon for utvikling

Serienummer: 9578-5993-4-2523079

IP: 51.175.xxx.xxx

2021-04-22 06:59:57Z

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>